

1. בענין: _____ אסקר ומשפחתו

כפר סיידה, נפת טול כרם

2. _____ עגי'אגי ומשפחתו

כפר סיידה נפת טול כרם

3. _____ עודה ומשפחתו

כפר סיידה נפת טול כרם

4. _____ עגי'עוג' ומשפחתו

כפר סיידה נפת טול כרם

5. _____ ע/ג'אני

כפר סיידה נפת טול כרם

6. _____ עודה ומשפחתו

כפר סיידה נפת טול כרם

7. המוקד להגנת הפרט

עמותה מיסודה של די"ר לוטה זלצברגר

כולם על ידי ב"כ עוה"ד ל.צמל,

רשיון 6088

רח' אבו עובידה 2 י-ם

טל. 02-6273373

פקס. 02-6280327

נ ג ד

מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית

באמצעות פרקליטות המדינה

רח' סלאח א-דין

ירושלים

ה מ ש י ב

ע ת י ר ה

בית המשפט הנכבד מתבקש להזמין את המשיב ולחייבו להשיב:

א. מדוע לא יימנע מהחרמה ו/או הריסה ו/או אטימה של בתי המשפחות המתוארים בעתירה זו, המצויים כולם בכפר סיידה נפת טול כרם, בהם מתגוררים העותרים ובני ביתם.

בית המשפט הנכבד מתבקש להפוך צווים על תנאי אלה להחלטיים.

כסעד ביניים :

מתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיב כי יימנע מביצוע כל פעולה בבתים נשוא עתירה זו, עד למצוי כל ההליכים בעתירה.

ואלה נימוקי העתירה :

החל מאחרי חצות, בשחר 12.3.2003, ועד שעות הערב המאוחרות של 13.3.2003, פקדו כוחות צה"ל את הכפר סיידה בנפת טול כרם. בתחילה ריכזו כוחות צה"ל את כל הזכרים מעל גיל 15 בבית הספר בכפר. ישבו כ-600 גברים לילה ויום ולילה בבית הספר, בלי מזון ובלי שתיה, ורובם שוחררו לדרכם אחרי חצות או לפנות בוקר ב-13.3.2003.

כל הגברים היו כבולים בכבלי פלסטיק, נאסר עליהם לגשת לשרותים, מלבד תפוז לאיש ואולי תפוח לא קיבלו מזון להחיות את נפשם. מפעם לפעם נלקח מי מהם לתחקור.

ככל היודע לעותרים, שהיו רובם ככולם מוחזקים כבולים בבית הספר בכפר, במהלך המצור על כפרם נהרג חייל צה"ל וכן נהרג צעיר תושב הכפר. באינטרנט של "הארץ" מיום 13.3.2003 נאמר:

"סמל ראשון _____ פוקס בן 21 מקיבוץ גבת נהרג אתמול בהתקלות עם חוליית מחבלים מהג'יהאד האיסלאמי, בכפר סיידה מצפון לטול כרם. חייל נוסף נפצע קל. איש הג'יהאד נהרג בקרב".

לאחר כ-22-20 שעות בהן הוחזקו הזכרים בכפר בבית הספר, הם שוחררו אט אט לדרכם, ועוצר מלא נמשך בכפר! אחרי הצהרים פוצצו בכפר 3 בתים, בית המיוחס ל _____ אשקר, בית המיוחס ל _____ עג'עאג' ובית המיוחס ל _____ יאסין. ככל הידוע לעותרים, לא ניתנו הודעות מוקדמות לדיירי הבתים אודות הכוונה לפגוע בהם, והבתים פוצצו ללא כל שימוע.

אל רוב בתי העותרים הגיעו כוחות צה"ל וזרעו בהם הרס. הם הודיעו למרבית העותרים כי עליהם לפנות את חפציהם, כפי שיפורט להלן, ולהכין הבית לפיצוץ.

חלק מן העותרים הצליחו להתקשר, על אף ניתוקים זמניים של רשת הטלפונים בכפר, אל העותר מס' 7 ובעקבות התקשרותו אל נציגי היועמ"ש של המשיב, ניתנה ככל הנראה הוראה

להפסיק את מסע ההרס, וחיילי ההנדסה אספו את חומרי הנפץ, ואחרי עבור עוד זמן ניכר עזבו כוחות צה"ל את הכפר.

נציגי היועמ"ש סרבו להתחייב כי המשיב לא ימשיך בהרס הכפר, והסתפקו בהתחייבות חלקית כי עד אור הבוקר, 14.3.2003 לא ימשך הרס הבתים.

לפיכך מוגשת עתירה זו בדחיפות מירבית.

ייחודה של עתירה זו כי היא מאחדת בתוכה מספר משפחות בכפר סיידה החוששות לגורל בתיהם, והן עותרות יחדיו מאחר ועניינן חד הוא, כי כפרם הוא אשר עומד במרכז מסע עונשין הפוגע ללא אבחנה וללא אזהרה;

ייחודה של עתירה זו הוא בגילוי כי המשיב, כמדיניות, הורס בתים על פי תקנה 119 לתקנות ההגנה (שעת חירום) בלי ליתן שימוע וזכות לפנות לערכאות לתושבי איזור A.

ייחודה של עתירה זו בכך שהיא מאחדת את הטענות המועלות שוב ושוב בידי העותר מס' 7 ועותרים אחרים, העותרים נגד הרס מכוון של רכוש ובתים לבית המשפט העליון, וטוענים כי המשיב עורך מסעי עונשין חמורים ומסוכנים שמטרתם לזרוע אימה וחרבן, וקיים חשש של ממש כי מעשיו יוגדרו כפשעי מלחמה, ויביאו להחטאתם של כל הנוטלים חלק במעשים אלה;

העותרים

1. העותר מס' 1 הינו אביו של המנוח _____ צעיר בן 22, רווק, אשר נהרג מאש כוחות צה"ל ביום 11.3.2003. גופתו עדיין מצוייה בבית החולים בטול כרם, מאחר ומרגע הוודע מותו מתקיים עוצר מלא על כפר סיידה, ולא ניתן להביאו לקבורה.

העותר מס' 1 נדרש להתייצב בבית הספר משעות השחר של 12.3.2002 ונשאר שם בלא מזון ושתייה עד שעה 02:00 לפנות בוקר 13.3.2003.

הוא נחקר בבית הספר אודות בנו המנוח, והשיב כי לא ידע על מוצאותיו, חוקריו הבטיחו לו כי יהרגוהו.

לאחר שחרורו, 13.3.2003, הגיע לביתו ומצא את חיילי צה"ל מקיפים אותו. בשעה 14:00 אילצו אותו חיילי צה"ל לפתוח את חנותו, המצוייה בקומת הקרקע של ביתו. הם שמו בחנות חומרי נפץ, כבלי חשמל וחפצים אחרים, והודיעו לו כי בכוונתם לפוצץ את הבית.

רק לאחר שאנשי הכפר הצליחו ליצור קשר עם העותר מס' 7, בסביבות השעה 19:00 הוציאו החיילים את ציוד ההריסה מתוך חנותו, העלו אותו על גיפ צבאי, ונסעו לדרכם.

העותר מס' 1 הינו בעל חנות וחקלאי. בנו נעדר מן הבית מזה זמן רב, ו כד אף השיב לחוקריו כאשר היה במעצר ההמוני בבית הספר.

בית העותר מס' 1: מורכב משתי קומות. בקומה א' חנות ומחסן. קומה ב' משמשת למגורי המשפחה כולה, העתר מס' 1, אשתו, בנו — שנעצר ביום 12.3.2003 מחצר בית הספר, בנו — בן 15, תלמיד בית ספר, בנו — בן 12, תלמיד בית ספק, בנו — בן 7 תלמיד בית ספר, ובתו — בת 3 תינוקת.

2. העותר מס' 2: בעל ת.ז. — הינו אביו של — עגיאג', אשר נטען בפני האב כי הינו מבוקש. העותר הינו בן 45, פועל. מאחר ונאמר לו כי המשיב מחפש את בנו, הוא חושש פן ביתו יהרס כפי שנהרסו בתיהם של מי שנחשבו למבוקשים.

בית העותר מס' 2: מורכב מ-3 קומות. בקומת הקרקע מתגורר העותר, אשתו וילדיו הקטינים, 3 בנים ובת. בקומה ב' מתגורר בנו הנשוי, — אשתו ו-2 ילדיו.

בקומה ג' מתגורר בנו — עם אשתו ו-2 ילדיו. בנו של העותר מס' 2 הנחשב כמבוקש, איננו מתגורר בבית כבר למעלה מ-2 שנים.

3. העותר מס' 3: העותר פועל, ובעל הבית בכפר סיידה. נטען כי בנו — עודה מבוקש מזה שנתיים. העותר איננו יוצא מה קורה עם בנו, שכן מזה שנתיים איבד עימו קשר.

בית העותר מס' 3: לבית 3 קומות. בקומה א' מתגוררים העותר וילדיו. בקומה ב' אין מתגוררים בפועל, ואילו קומה ג' בבניה שלא נגמרה.

4. העותר מס' 4: בעל ת.ז. —, יליד 1931 וחקלאי במקצועו. לפי הידוע לעותר מס' 4, בנו — עג'עג' מבוקש מאז תחילת אינתיפדת אל אקצא.

חיילים הגיעו אל הבית וציוו על אשת בנו של העותר להוציא את כל החפצים מן הבית כיוון שעומדים להרסו.

לבית העותר שתי קומות בבעלותו. בקומה ראשונה מתגורר העותר, אשתו ו-3 ילדיו. בדירה בקומה השניה התגורר בנו הנחשב כמבוקש, ו מתגוררת אשתו של הבן, ושני ילדיו.

עד לפרוץ האינתיפדה היה הבן עובד כפועל בישראל, והיה בעל רשיונות עבודה וכניסה לישראל.

5. העותר מס' 5: הינו אביו של _____ עג'אני הנחשב כמבוקש. מזה כשנתיים אין המשפחה יודעת אודותיו דבר. גם העותר ובניו, כמו שאר הגברים בכפר היה נתון במעצר ממושך של כ-22 שעות בבית הספר, באותם תנאים קשים כמתואר לעיל. בן אחד של העותר נחקר במהלך שהותו בבית הספר אודות אחיו, ונאמר לו כי אם לא יביא את אחיו יהרג.

ביום 13.3.2003 בשעה 17:00 לערך הגיעו כ-10 אנשי צבא לבית, וקראו לעותר מס' 5. הוא פתח להם את הדלת והם נכנסו לבית וערכו בו חיפוש. במהלך החיפוש הודיעו לבני הבית כי אם לא יסגירו את _____ אנשי הצבא ירו בהם עצמם.

החיפוש בבית נעשה בזדון, תוך זריעת הרס מכוון. החיילים שברו את כל כלי הזכוכית והחרסינה בסלון ובמטבח, הם חתכו במכוון את הכורסאות בסכינים, הוציאו בגנים מארונות ופיזרו אותם בבית, ושפכו את מוצרי המזון. אחרי ששהו בבית כמחצית השעה יצאו ממנו.

בית העותר מס' 5: לבית 2 קומות. בקומה א' מתגוררים העותר, אשתו וילדיו הרווקים. הבן הנחשב למבוקש היה מתגורר עימם.

יצויין כי _____ בנו של העותר, נהרג על ידי חיילי צה"ל אשר ירו בו בבית עצמו ביום 17.11.02. בקומה ב' מתגורר _____ בנו של העותר, אשתו ו-3 ילדי הקטנים.

6. העותר מס' 6: ת.ז. _____ הוא נשוי לאזרחית ישראלית, תושבת בקעה אל גרביה. אף הוא זומן כמו זכרי הכפר אל בית הספר, ו שוחרר ממנו מוקדם יותר בשל גילו.

כוחות צה"ל הגיעו אל ביתו של העותר מס' 6 שתי פ' עמים. בפעם הראשונה הגיעו ביום 12.3.2003, ונהגו בנימוס. בפעם השניה הגיעו אל ביתו ביום 13.3.2003 ונהגו בגסות מירבית, כפורעים של ממש. החיילים שברו את כל הזכוכיות שהיו בטווח ראייתם, בעטו בכל הרהיטים, נטלו כסאות וכורסאות והטיחו אותם במכוון ברצפה ושברו אותם. הם הוציאו את כל תחולת המטבח ופיזרו אותה, ושברו את כל כלי הבית. הם מצאו פחיות צבע ושפכו את הצבע מהפחיות על בגדים שפיזרו. החיילים קרעו את תעודת הזהות הישראלית של אשתו של העותר, _____ עד רגע כתיבת עתירה זו לא מצאה האשה מדלייה מזהב שהיתה מוחבאת בביתה.

הם אמרו כי הם מחפשים את בנו של העותר, _____ עודה. הם הודיעו כי בכוונתם להרוס את הבית.

רק בשעה 19:45, כאשר קיבלו החיילים הודעה כי יש להפסיק את ההליכים, יצאו מן הבית.

בית העותר: לבית 3 קומות. בקומה א' 3 חדרים מטבח ושירותים. מתגוררים בו הילדים, וגם הבן _____ היה מתגורר בה בעבר. בקומה שניה מתגורר העותר ואשתו. בקומה השלישית עדיין לא גמורה, ואין שוכנים בה.

לבית זה צמודים שני בתים של שני אחיו של העותר. בית אחיו _____ בן 2 קומות, עם אשתו ו-4 ילדיו. ובית אחיו _____ המתגורר בבית הצמוד בן קומה אחת עם אשתו ו-4 ילדיו.

7. העותרת מסי' 2 הינה עמותה רשומה כחוק, המגנה על זכויות אדם בשטחים הכבושים.

8. לעותרים אין ידועים כל הפרטים המלאים של ההתרחשות שקדמה לכוונה להרוס את בתיים, לפיכך לא יוכלו להשלים הדרוש העתירה זו מבחינה משפטית, ויסתפקו בציון הכללים המשפטיים הרחבים.

9. כבר עתה ברור כי צה"ל נכנס מיוזמתו ועל פי החלטתו אל כפר סיידה, ושם רהארועים התרחשו בעקבות כניסתו זו. העותרים יטענו כי אין לראות בפעולת הריסת הבתים שהתרחשה חלק מפעילות מבצעית צבאית, אלא החלטה פזיזה ובלתי מחושבת של הצבא כתגובה להתנגדות התושבים לכניסת כוחות צה"ל, אשר, ככל הנראה, כתוצאה ממנה נהרג חייל. אין לעותרים ידיעה באיזה שלב נהרג תושב הכפר עצמו.

10. מאז מתן ההחלטות ה עקרוניות של בית המשפט העליון אודות נוהלים אודות הריסות בתים לפי תקנות 119 לשעת חירום, חלו תהפוכות בשטח, והמצב השתנה תכלית שינוי. כיום צה"ל הינו בעל שליטה אפקטיבית מוחלטת בכל איזור הגדה המערבית. לא ניתן לדבר על חופש פעולה של הפלסטינים בשטחים כלשהם, בטלה לחלוטין החלוקה בין איזורים שונים בעלי רמת שליטה שונה, ובכל האיזורים אותה שליטה.

11. האלמנט המרכזי הוא העובדה כי חיילי צה"ל הרסו מבלי להודיע מראש 3 בתים, ופעולת ההרס נעצרה אך ורק הודות להתערבות מבחוצ. יש לציין ולהדגיש כי המשיב שלט שליטה מלאה בקווי הטלפונים, וניתק אותם על פי רצונו וצרכיו במהלך הפעולה כולה, ואף במהלך גביית הנתונים ששי משו לעתירה זו. אלמלא היו פלפונים ברשות התושבים יתכן ועתירה זו לא היתה באה לאוויר העולם.

היה על המשיב לאפשר לכל בעלי הבתים שימוע של ממש.

12. טענה מרכזית בעתירה זו היא הטענה כי המשיב אינו רשאי לפגוע בבתיים כלל, על פי כל אמות מידה בי"ל ומוסריות הפוסלות ענישה קולקטיבית. אולם גם על פי הפסיקה שהתפתחה בבית משפט נכבד זה, אין המשיב רשאי לפגוע בכל אחת מן הדירות המצויות בכל אחת מן הקומות בבניינים כולם, זולת דירות המגורים של מפגעים

מוכחים. אף אחד מן המבוקשים אינו כזה, ובוודאי שהבן המנוח של העותר מס' 1 אין במעשיו כדי להצדיק הריסה.

אין הצדקה לענישה קולקטיבית

13. מעבר למים הרבים שנשפכו אודות העקרונות העומדים מאחורי התנגדות לענישה קולקטיבית, וחוסר התוחלת בה, ייאמר כי אופן התנהגות צה"ל בכפר, ככל שהוא ידוע כעת, מעלה חשש ממשי של פעילות בלתי חוקקית לפי אמות מידה של משפט בינלאומי.

יש חשש כי בידי המשיב מאגר של בתים להריסה אותם הוא מחזיק כקלפי מיקוח, מתוך כוונה לעשות בהם שימוש לכשיעלה הרצון מלפניו.

יש חשש כי 3 הבתים שנהרסו היו בתים ממאגר כזה, וכי בתים העותרים אינם אלא פוטנציאל נוסף למאגר.

אילו היו כוחות הבטחון סבורים בזמן אמת, עוד לפני כניסתם לכפר, כי יש צורך או הצדקה לפגוע בבית היו עושים כן לאחר שהיו נותנים הודע המראש וזכות שימוע. אולם אין ספק כי הפגיעה היא אך ורק פגיעה תגובתית.

14. את ריכוז הקריטריונים לגבי שיקולי הריסה והחרמה, מהם ניתן לגזור לגבי החרמה ואטימה, ניתן למצוא בבג"צ 92/2772 אל עמרין נ. מפקד כוחות צה"ל ברצועת עזה פ"ד מו' 3 עמ' 693. בעמ' 700 מונה כבוד השופט בך בין הגורמים הרלוונטיים לעניין החלטת המפקד הצבאי:

א. "מהי חומרת המעשים המיוחסים לאחד או לאחדים המתגוררים במבנה הנדון ושקיימות הוכחות בדוקות לביצוען?..."

ב. באיזו מידה ניתן להסיק שהדיירים האחרים או חלק מהם היו מודעים לפעילותם של החשוד או החשודים או שהיה להם יסוד לחשוד בביצוע פעילות כזאת? ...המצב העובדתי בעניין זה עשוי להשפיע על היקף החלטתו של המפקד.

ג. האם ניתן מעשית להפריד את יחידת המגורים של החשוד מיתר חלקי המבנה? האם היא מהווה כבר יחידה נפרדת?

ד. האם ניתן להרוס את יחידת המגורים של החשוד מבלי לפגוע ביתר חלקי המבנה או במבנים שכנים? אם אין הדבר ניתן שמא נשקלה האפשרות להסתפק באטימת היחידה הנוגעת בדבר?

ה. מהי חומרת התוצאה הנובעת מהפגיעה המתוכננת במבנה עבור אנשים שלגביהם אינה מוכחת כל מעורבות ישירה או עקיפה בפעילות החבלנית? מהו מספרם של אנשים כאלה ומהי מידת קרבתם אל המתגורר החשוד.

15. על פי כל הידוע לעותרים, אין בתיהם עונינשם לאף אחד מן הקריטריונים.

אין חוקיות במעשה הפגיעה בבית

16. משיחה עם עוזרת היועמ"ש עו"ד סיגל אדמוני, עולה כי מדיניותו של צה"ל היא **לא לתת זכות טיעון להריסה לפי תקנה 119 לתקש"ח לתושבי שטח A.**

אמירה חד משמעית זו נאמרה לח"מ בבחינת מדיניות קבועה ומוכרת ומוצהרת שאין עליה עוררין!

זוהי חריגה בוטה מהחלטתו בית המשפט הנכבד, ושימוש בלתי מוצדק, בלתי שקול ובלתי מדוד בהחלטות שניתנו על ידי בית המשפט הנכבד בשורה של החלטות.

17. בית המשפט הנכבד יתבקש קבל באופן נפרד השלמות לטיעונים משפטיים לגבי פגיעה בבית, אשר הושמטו מעתירה זו בשל החפזון בו נכתבה.

18. לעתירה זו מצורף תצהיר ב"כ העותרים, אודות תוכן העתירה, אשר נגבה טלפונית מן העותרים או מבני משפחותיהם. כמו כן מצויין בתצהיר כי יפויי הכח שנמסרו לעותר מס' 7 על ידי העותרים טלפונית אושרו שוב טלפונית בפני הח"מ.

19. ייאמר כי במהלך הערב של 13.3.2003 התקשרה הח"מ ליועץ המשפטי של המשיב, ורק כאשר נוצר קשר עם עו"ד לוטשטיין, משנה להיועמ"ש בגדה המערבית, המוכן לסייע תדיר, ועם עו"ד אדמוני, הובטח לח"מ כי במהלך הלילה לא יבוצעו עוד הריסות של בתים בכפר.

הם לא הסכימו ליתן התחייבות לגבי הריסות בימים הבאים.

20. לאור זאת, ולאור כל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צווים כמבוקש.

ל.צמל, עו"ד

ב"כ העותרים